

En kommun kunde inte anses ansvarig för att ersätta en översvämningsskada som uppstått i samband med ett måtarbyte eftersom den koppling som börjat läcka ingick i fastighetsägarens ansvar och då någon vårdslöshet från kommunens sida inte kunde visas av fastighetsägaren.

Bakgrund:

UL och SL äger tillsammans fastigheten Sjulsmark 6:63, som är belägen inom verksamhetsområdet för Piteå Renhållning & Vatten AB:s (Pireva) allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Yrkanden:

UL och SL har som deras talan slutligt bestämts, yrkat att Pireva skulle förpliktas att till dem utge dels 13 584 kr, varav 10 084 kr avser avskrivning (åldersavdrag på reparationer) och 3 500 kr självrisk, dels 10 000 kr avseende skadestånd för lidande och besvär.

Pireva bestred yrkandena och vitsordade inte något belopp som skäligt i och för sig. Pireva har inte ifrågasatt riktigheten av beloppet 13 584 kr i och för sig.

Parterna anförde:

UL och SL. Huset och va-anläggningen är från byggåret, 1976. De förvärvade fastigheten den 1 oktober 2007. Anläggningen har varit problemfri. Fastighetens vattenmätare är belägen i garaget som ligger i anslutning till huset och mynnar mot tvättstugan. Vattenmätaren är placerad på väggen mot tvättstugan. I slutet av april 2010 fick de ett brev från Piteå kommun av vilket framgick att deras vattenmätare skulle bytas ut den 5 maj 2010. Eftersom de skulle åka till deras stuga i Tornedalen och därför vara bortresta vid denna tidpunkt, kontaktade de Pite VA-Teknik AB för att flytta fram tiden för måtarbytet till i slutet av maj 2010, så att de skulle kunna vara hemma när måtarbytet utfördes och efter att bytet var gjort, i fall att något skulle hända. De fick då beskedet att detta inte var möjligt. Istället gjordes måtarbytet samma dag som de åkte bort i drygt två veckor. Bytet utfördes av Pite VA-teknik på uppdrag av Pireva. En tjänsteman från Pite VA-Teknik AB kom hem till dem på morgonen den 28 eller 29 april 2010 och bytte vattenmätaren. När bytet gjordes hade tjänstemannen inga synpunkter på anläggningen i övrigt. De närvarade vid bytet av vattenmätaren. Såväl under bytet som efteråt noterade de inget läckage eller något onormalt när de tittade på vattenmätaren. Omkring en timme efter bytet åkte de som planerat till stugan. Under tiden de var bortresta var ingen i huset.

När de kom hem sent på söndagen den 16 maj 2010 upptäckte de att garaget var fyllt med vatten. De stängde av vattnet vid vattenmätaren. Genast började de skotta och fösa ut vattnet ur garaget för att dämpa skadan. De jobbade halva natten när de kom hem med att få ut allt vatten. De såg att det läckte sakta runt en koppling nära mätaren. Då det inte direkt rann utan bara droppade lät de bli att röra den eftersom de inte ville bli beskyllda för att ha orsakat felet.

Direkt på måndag morgon den 17 maj 2010 kontaktade de Pireva och meddelade att det genomförda bytet av vattenmätaren hade orsakat dem en allvarlig vattenskada i garaget. Enligt Pirevas [REDACTED] skulle detta inte bli något problem utan Pireva skulle hjälpa dem att ordna detta. De trodde därmed att Pireva skulle stå för de uppkomna skadorna. Pite VA-Teknik AB kom ut och la-

gade läckaget, dvs. skruvade åt den koppling som läckte. Därefter har det inte läckt någonting.

De kontaktade sitt försäkringsbolag, Dina försäkringar, som konstaterade att vattenskadan omfattades av försäkringen. Anticimex, som besiktade vattenskadan, konstaterade bland annat att gipsväggen i garaget mot tvättstugan måste tas bort samt att mattan i tvättstugan hade "släppt" och måste bytas. Den 30 juli 2010 skrev de ett brev till Pite VA-teknik och Pireva. Enligt svaret från Pirevas försäkringsbolag Länsförsäkringar Norrbotten, daterat den 7 september 2010, omfattades skadan inte av försäkringen eftersom försäkringsbolaget ansåg att kopplingen redan före vattenmätarbytet varit för löst eller felaktigt åtdragen.

Det har inte funnits någon brist i deras anläggning. De vet att de som fastighetsägare har ansvar för själva anläggningen. När de åkte till stugan var det inget fel på den koppling som efter mätarbytet började läcka. Det har aldrig läckt eller droppat från den kopplingen förut. Anläggningen har aldrig läckt innan mätarbytet, vilket påvisar att något hände med just den kopplingen när Pite VA-teknik utförde bytet. Det enda som behövdes göras var att skruva åt kopplingen. De har inte behövt byta kopplingen eller göra något annat åt den eftersom den är i bra skick och endast hade "skruvats upp" efter det utförda mätarbytet.

Eftersom deras anläggning var i gott skick när bytet gjordes ligger ansvaret på Pireva som anlätade Pite VA-Teknik AB. Därför anser de att Pite VA-Teknik AB orsakade denna vattenskada och att Pireva, som beställt bytet, ska betala för den uppkomna vattenskadan. Pite VA-teknik har inte utfört bytet av vattenmätaren fackmannamässigt och därvid förfarit vårdslöst. De borde ha kontrollerat samtliga kopplingar efter bytet eftersom en koppling sakta rört på sig och så småningom började läcka. Pite VA-teknik borde i egenskap av fackmän ha meddelat dem om de ansåg att deras anläggning inte skulle hålla för ett byte av vattenmätare men några sådana indikationer fick de inte. Även om Pireva såsom huvudman ostridigt har rätt att sätta upp och ta ned vattenmätare ska de kunna hållas ansvarigt om den de anlätat inte gör fackmässiga arbeten. Även fackmän misslyckas.

De har gjort allt de kunnat för att undvika detta men har inte kunnat påverka när mätarbytet skulle göras eftersom de inte tillfrågats om tidpunkten. De är väldigt besvikna eftersom de begärde att Pite Va-Teknik skulle vänta med mätarbytet tills de var hemma. Om de varit hemma efter vattenmätarbytet hade aldrig vattenskadan uppkommit. Läckaget började i direkt anslutning till bytet som de från första början var tveksamma till eftersom de skulle vara borta.

De anser att de inte ska behöva lida någon som helst ekonomisk förlust på grund av ett vårdslöst utfört vattenmätarbyte. De ska gå helt skadeslösa ur detta eftersom de är utan skuld. De ska inte drabbas av något åldersavdrag eftersom det inte före vattenskadan förelåg något behov att göra de ingrepp som nu måste göras på grund av vattenskadan. Våtrummet var inte i behov av renovering. Eftersom mätarbytet orsakade vattenskadan och det varken var eller är någon brist i deras anläggning ska inget avdrag för värdeminskning göras. De åtgärder som ska vidtas medför inte någon bestående värdeökning avseende fastigheten eller

ger dem någon annan ekonomisk fördel eftersom det endast handlar om att återställa fastigheten efter vattenskadan på grund av mätarbytet.

De vill att Pireva ska betala beloppet som slutsumman blir, dvs. det pris som Dina försäkringar kräver för att återställa garaget och tvättstugan. Totalkostnad för avskrivningar inklusive moms är 10 084 kr, och kostnaden för självrisken är 3 500 kr, totalt 13 584 kr.

De har behandlats illa och allt detta har varit mycket jobbigt. De har dessutom beskyllts för att ha orsakat vattenskadan själva. Garaget är stått rivet invändigt under två år. Elementen i garaget har tagits bort och de har inte kunnat ha värme i garaget. De har även tvingats låna fläktar och ha arbetsbänkar stående i garaget. Deras skada för lidande och besvär uppgår till 10 000 kr.

PirevaUL. Enligt gällande ABVA har Pireva, såsom huvudman för den allmänna va-anläggningen i Piteå kommun, ostridigt befogenhet att sätta upp och ta ned vattenmätare. Följaktligen ska dessa arbeten kunna utföras utan att bolaget hålls ansvarigt för skada som uppstår på grund av aktuell konstruktion och kondition på fastighetsägarens enskilda anläggning.

UL och SL begärde att få mätarbytet flyttat då de skulle vara bortresta vid tidpunkten för den ursprungliga bokade tiden, den 5 maj 2010. Härmed bokades tiden om och utfördes enligt Pirevas register den 28 april 2010 för att sökandena skulle kunna vara hemma vid mätarbytet.

Anledningen till att man inte utförde mätarbytet efter det att [REDACTED] och SL hemkommit från sin resa var enligt Piteå VA-teknik, som utför mätarbyten på uppdrag av Pireva, att man vid tillfället var aktiv med mätarbyten inom det specifika område där UL och SL har sin fastighet. Man ville färdigställa de mätarbyten som skulle göras i området. Det faktum att UL och SL ändå gick med på att mätaren byttes den 28 april 2010 kan anses som ett godkännande av att mätarbytet skedde då.

Av den handling som skickades ut i samband med mätarbytet framgår att fastighetsägaren ansvarar för att anläggningen ska vara tålig och klara ett mätarbyte. Om va-anläggningen går sönder eller börjar läcka så anses den vara bristfällig och ska åtgärdas och bekostas av fastighetsägaren. Montering av mätaren har utförts korrekt. Det är inte osannolikt att läckan uppstått på grund av mätarbytet. En koppling kan ha suttit löst och läckt. Eftersom den aktuella kopplingen är placerad i anslutning till vattenmätaren går det inte att utesluta ett samband. Pireva anser att läckaget uppstått på grund av brister i fastighetsägarens anläggning trots ett fackmannamässigt utfört mätarbyte, vilket stöds av att läckaget har uppstått utanför fastighetsägarens mätarkonsol. Skadan beror således på fel i fastighetsägarens anläggning, vilken inte berörts av vattenmätarbytet. Det kan naturligtvis inte uteslutas att minimala vibrationer från monteringen av vattenmätaren kan ha påverkat den sedermera läckande kopplingen, men i så fall beror detta på att kopplingen från början har varit i alltför bristfälligt skick. Pireva har inte utfäst sig att ersätta sökandenas skada.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 45 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) ska huvudmannen för en allmän va-anläggning ersätta en översvämningsskada på en fastighet inom den allmänna va-anläggningens verksamhetsområde, om huvudmannen har åsidosatt en skyldighet enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och åsidosättandet har medfört att vatten som är avsett att tillhandahållas eller ledas bort genom huvudmannens va-anläggning ytleddes eller på annat sätt trängt in på fastigheten.

En fastighets va-installation ingår inte i den allmänna va-anläggningen och huvudmannen har således inte ansvar för underhåll av densamma. Vad gäller vattenmätaren är emellertid huvudmannen i 19 § andra stycket vattentjänstlagen ålagd att ordna vattenmätare för fastigheter där mätning av vattenförbrukningen behövs och huvudmannen har enligt ABVA förbehållit sig rätten att godkänna dess placering, rätt att disponera platsen där den är placerad och rätten att utföra underhåll, montering, justering etc. av vattenmätaren. För skador som uppstått på fastigheten och dess va-installation vid t.ex. underhåll och byte av mätaren kan skadeståndsskyldighet uppkomma. (jfr. BVa 38/06 i mål Va 65/05.) Huvudmannen ansvarar därvid även för skador som orsakats av någon som denne anlitat. UL och SL har bevisbördan för att skadorna har orsakats av Pireva på det sätt som påstås. Va-nämnden behandlar inledningsvis de skador som ostridigt uppkommit på deras fastighet genom läckaget. De har gjort gällande att skadorna uppkommit genom att av Pireva anlidade Piteå VA-teknik vid byte av vattenmätaren förfarit vårdslöst, varvid läckage i en koppling i anslutning till vattenmätarkonsolen uppkommit med översvämningsskadan som följd. Skadorna har till viss del ersatts genom deras egen villaförsäkring, dock med avdrag för självrisk samt avskrivningar, vilket motsvarar deras krav på ersättning i målet i denna del.

Det får i målet anses klarlagt att läckaget av vatten härrör från den koppling som är placerad i direkt anslutning efter vattenmätarkonsolen och som ansluter till den vattenledning som leder vidare in i huset. En första fråga är om det föreligger orsakssamband mellan vattenmätarbytet och läckaget. Det får anses ostridigt att läckaget vid kopplingen har uppkommit i tiden efter bytet av vattenmätaren. Det har inte heller ifrågasatts att kopplingen före vattenmätarbytet var tät. Vid bytet av vattenmätaren närvarade förutom personal från Piteå VA-teknik även UL och SL. Ingen av de närvarande har noterat något läckage i samband med bytet eller strax därefter. Pireva har inte funnit det osannolikt att läckaget kan ha uppstått på grund av vattenmätarbytet men bestritt att detta utförts vårdslöst.

Sökandena har gjort gällande att Piteå VA-teknik förfarit vårdslöst i samband med bytet av vattenmätaren, som det får förstås, främst genom att inte ha kontrollerat kopplingarna i anslutning till vattenmätaren. Mot detta har Pireva invänt att läckaget uppstått på grund av att den aktuella kopplingen som ingår i fastighetens va-installation inte varit ordentligt fastskruvad. Även om vattenmätarbytet kan ha varit den utlösande faktorn som fått kopplingen att springa läck kan det inte uteslutas att läckaget, som Pireva invänt, orsakats av att kopplingen inte varit tillräckligt fastskruvad. Som tidigare anförts har fastighetsägaren ansvar för underhåll av fastighetens va-installation och är således skyldig se till att denna tillfredsställande uppfyller sitt ändamål. Det har således inte funnits någon skyl-

dighet för Pireva att kontrollera delar av va-installationen som inte berördes av mätarbytet. Montören har därför, när förhållandena inte givit anledning annat, haft att utgå från att va-installationen skulle tåla ett byte av vattenmätare. Vid bytet av vattenmätaren noterades inget läckage och inte heller i övrigt något onormalt som borde ha föranlett en åtgärd från dennes sida. Något ingrepp i den aktuella kopplingen gjordes inte i samband med bytet. Vad som förekommit visar inte annat än att mätarbytet utfördes fackmannamässigt.

Det har enligt Va-nämndens mening således inte framkommit att kommunen vid arbetets utförande förfarit vårdslöst eller i övrigt åsidosatt någon skyldighet mot sökandena vid mätarbytet. Om detta orsakat läckaget torde det sannolikt bero på att det förelåg en brist i den egna va-installationen. – Det förhållandet att Pite VA-teknik inte velat skjuta fram tidpunkten för vattenmätarbytet till ett senare tillfälle är inte av beskaffenhet att kunna grunda ett skadeståndsrättsligt ansvar.

På grund av vad nu anförts är Pireva inte är skyldigt att utge ersättning för skadorna till följd av läckaget.

Sökandena har vidare yrkat ersättning för lidande och besvär. En sådan skada är rättsligt sett att beteckna som en följdskada till en huvudskada, dvs. översvämningsskadan. Eftersom Va-nämnden enligt vad som anförts ovan funnit att Pireva inte är ansvarigt för översvämningsskadan kan skadeståndsskyldighet för följdskada redan därför inte aktualiseras. Va-nämnden går därför inte närmare in på prövningen av dessa skador.

Sökandenas talan ska i sin helhet lämnas utan bifall.

Beslut den 25 september 2012, BVa 59
Mål nr Va 288/10